

Dosarul nr. 2ra-1611/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z. Talpalaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Cotorobai, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Primăria municipiului Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Nani împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău cu privire la încasarea indemnizației unice pentru procurarea unui spațiu locativ,

împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Primăria municipiului Chișinău și a fost menținută hotărârea din 14 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 02 noiembrie 2018 Gheorghe Nani a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la încasarea indemnizației unice pentru procurarea unui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este veteran al războiului din Afganistan, fapt confirmat prin legitimația nr. 4385, eliberată de Uniunea Veteranilor Războiului din Afganistan.

A menționat că, potrivit pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010 cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ, sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni, se acordă indemnizații unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste sau pentru procurarea spațiului locativ, sau pentru restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni care nu au beneficiat de credite preferențiale de la instituțiile financiare și nu au fost asigurați cu spațiu locativ la situația din 22 octombrie 2004, conform normelor legale stabilite: beneficiarii care, conform situației de la 1 ianuarie 2010, dețin scrisori de garanție eliberate de autoritățile administrației publice locale.

A menționat că, nu a beneficiat de indemnizație pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, pentru procurarea spațiului locativ sau pentru restaurarea caselor vechi, precum și nu a beneficiat de credite preferențiale de la instituțiile financiare și nu a fost asigurat cu spațiu locativ.

A susținut că, familia sa este compusă din 5 membri și, anume. Gheorghe Nani- tata, Aliona Nani - mama și copiii Olga Nani, Ana Nani și Emilia Nani, această familie locuiește într-un spațiu locativ de doar 25 m. p., din mun. xxxx.

A afirmat că, conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului RM enunțată, mijloacele financiare pentru acordarea indemnizațiilor unice unor categorii de cetățeni și acoperirea cheltuielilor aferente distribuirii lor se alocă de la bugetul de stat, prin transferuri către bugetele către bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, în limita mijloacelor prevăzute anual pentru aceste scopuri în bugetul de stat, iar conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului RM enunțată, indemnizațiile unice pentru persoanele care dețin scrisori de garanție se acordă până la 31 decembrie 2014. Acordarea indemnizațiilor unice pentru persoanele care nu au beneficiat de credite preferențiale de la instituțiile financiare, nu au fost asigurate cu spațiu locativ conform normelor legale și nu dețin scrisori de garanție corespunzătoare, eliberate de autoritățile administrației publice locale, se eşalonează pe o perioadă de până la 5 ani, începând cu 01 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2018.

A relevat că, conform pct. 4 subpct. 3) lit. a) din Regulamentul cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010, sunt în drept să beneficieze de indemnizații pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ, în cuantum de 50 la sută din mărimea indemnizației unice stabilite pentru construcția unei case individuale sau a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ (până la 41 mii lei) participanții la acțiunile de luptă din Afganistan.

A notat că, deține scrisoarea de garanție nr. 14-109/1415 din 01 noiembrie 2005, eliberată de către Primăria mun. Chișinău, care confirmă dreptul său de a beneficia de indemnizația în mărime de 41000 de lei, iar pct. 2 din Regulamentul enunțat prevede că, dreptul pentru obținerea indemnizațiilor unice se acordă doar o singură dată unor categorii de cetățeni ai Republicii Moldova, care nu au beneficiat anterior de credite preferențiale în acest scop și care nu au fost asigurați cu spațiu locativ.

A declarat că, la 13 iulie 2018, prin intermediul avocatului său, Pavel Budu, a expediat în adresa Primăriei mun. Chișinău o cerere, prin care a solicitat acordarea indemnizației unice în mărime de 41000 de lei pentru procurarea unui spațiu locativ, cererea fiind recepționată de pârât la 17 iulie 2018.

A relatat că, prin scrisoarea nr. 06-109/4783 din 27 iulie 2018 Primăria mun. Chișinău nu a satisfăcut solicitarea formulată.

A invocat că, s-a adresat de nenumărate ori la Primăria mun. Chișinău pentru a beneficia de indemnizația unică, începând cu anul 2005, iar pînă la momentul de față nu a primit-o, or, conform normei legale citate mai sus, urma să primească indemnizația unică pînă la 31 decembrie 2014.

A solicitat obligarea pârâtului de a-i acorda indemnizația unică în sumă de 41000 de lei pentru procurarea unui spațiu locativ și încasarea de la pârât a indemnizației unice în sumă de 41000 de lei pentru procurarea unui spațiu locativ.

Prin încheierea protocolară din 06 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces Consiliul municipal Chișinău în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 14 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de către Gheorghe Nani și a fost încasată de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul lui Gheorghe Nani suma de 41000 de lei, cu titlu de indemnizație unică pentru construcția sau procurarea spațiului locativ.

La 22 ianuarie 2020, Primăria municipiului Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță just a stabilit că, intimatul corespunde cerințelor de a beneficia de indemnizație unică pentru construcția sau procurarea spațiului locativ în mărime de 41000 de lei.

Totodată, instanța de apel a menționat că, intimatul s-a adresat de nenumărate ori la Primăria mun. Chișinău pentru a beneficia de indemnizația unică, începând cu anul 2005.

Astfel, din materialul probatoriu anexat rezultă că, potrivit confirmării nr.22/22 din 21 februarie 2018, eliberată de către Pretura sectorului Buiucani, mun.Chișinău, Gheorghe Nani a fost inclus în rândul persoanelor care necesită îmbunătățirea condițiilor de trai în lista participanților la evenimentele militare din Afganistan și la situația din 01 ianuarie 2016 este atestat în rândul respectiv sub nr.8 (f. d. 36).

Prin răspunsul Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău nr. N-116/10 din 28 ianuarie 2010 intimatul a fost informat că, este atestat cu nr. 14 în rândul prioritar al participanților la evenimentele din Afganistan din cadrul Preturii sectorului Buiucani, or, persoanele incluse anterior în rând se bucură de același drept, iar ca urmare, cerința de a fi asigurat peste rând cu spațiu locativ nu poate fi satisfăcută (f. d. 37).

Conform răspunsului nr. N-370/1/18 din 09 iulie 2018 al Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, intimatului i-a fost comunicat că, în bugetul de stat pentru anul 2018 și la etapa elaborării cadrului bugetar pe termen mediu pe anii 2019-2021 din contul resurselor generale ale bugetului de stat, cu regret, nu se prevăd alocații în vederea construirii locuințelor sociale pentru persoanele care necesită protecție socială (f. d. 41-42).

Conform răspunsului Ministerului Finanțelor nr. 07/2-17/112 din 30 iulie 2018, intimatul a fost informat despre faptul că, mecanismul de acordare a indemnizațiilor unice este reglementat prin Regulamentul cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010 (f. d. 46).

În final, instanța de apel a menționat că, criticile formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate, iar hotărârea primei instanțe a fost adoptată în limitele cadrului legal.

Instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului precum că, acțiunea înaintată de intimat împotriva Primăriei municipiului Chișinău este îndreptată către un pârât necorespunzător, iar ultimul nu este parte al raportului material litigios. Or, Primăriei mun. Chișinău îi revine obligația de a satisface cererea intimatului în temeiul Hotărârii Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010, adică a administrației publice locale din raza unde domiciliază persoana/beneficiarul.

La 09 septembrie 2021 Primăria mun. Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece instanțele judecătorești au interpretat eronat legea.

A menționat că, prima instanță a analizat și apreciat doar argumentele invocate de către intimat, lăsând fără apreciere argumentele prezentate de către reprezentantul recurentului.

A susținut că, prin actele judecătorești supuse recursului au fost încălcate prevederile art. 241 alin. (5) CPC, or, instanțele judecătorești, în motivare, nu au indicat faptele constatate, probele și concluziile pe care își întemeiază hotărârile.

A afirmat că, la examinarea cererilor depuse, Comisia pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații unice, ține cont de asigurarea solicitanților cu spațiu locativ nu mai mult de șase metri pătrați pentru fiecare membru al familiei conform situației la data publicării în Monitorul Oficial al RM a Hotărârii Guvernului RM nr. 1146 din 15 octombrie 2004.

A relevat că, la indicația Guvernului, Ministerul Finanțelor, de comun acord cu Ministerul Justiției, prin scrisoarea nr. 08-03/393/1839 din 02 decembrie 2010 către Primăria mun. Chișinău, a oferit interpretarea sintagmei „nu au fost asigurate cu spațiu locativ”, care are drept scop evitarea solicitării de indemnizații de către persoanele care sunt/au fost asigurate cu spațiu locativ fie din fondul de stat/sau municipal, fie procurat din propriile mijloace financiare.

A notat că, deoarece mijloacele financiare pentru indemnizații se alocă de către Ministerul Finanțelor de la bugetul de stat, urmează ca Primăria să se conformeze recomandărilor impuse de organele centrale de specialitate.

A declarat că, cerința privind neasigurarea cu spațiu locativ urma să fie verificată inițial la etapa elaborării scrisorii de garanție, de asemenea, ea trebuie să fie verificată de către comisiile speciale, care examinează și analizează cererile depuse de solicitanți, evaluează starea lucrurilor și întocmește procese-verbale despre confirmarea /neconfirmarea necesității de obținere a indemnizației în fiecare caz aparte.

A specificat că, la situația din 22 octombrie 2004 intimatul dispunea de spațiu locativ în municipiul Chișinău și, anume, apartamentul nr. 13 din str. 27 Martie, 17, cu suprafața totală de 39,8 m. p., din care suprafața locativă de 25,9 m. p., ce revenea la patru persoane înregistrate la 22 octombrie 2004 (Gheorghe Nani, Aliona Nani, Olga Nani și Ana Nani), din ce rezultă că, familia solicitantului a fost asigurată cu spațiu locativ de mai mult de 6 m. p. pentru fiecare membru al familiei.

A relatat că, în scopul confirmării necesității de acordare a indemnizației unice, Emilia Nani nu putea fi luată în calculul spațiului locativ pentru fiecare membru al familiei intimatului la situația din 22 octombrie 2004, deoarece data nașterii este 02 octombrie 2007 și nu se calculează în condiția pct. 1 din Hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010.

A invocat că, Comisia pentru selectarea persoanelor care solicită indemnizații a analizat actele și a evaluat starea lucrurilor cu privire la confirmarea sau neconfirmarea necesității de obținere a indemnizației și a constatat că, intimatul a fost asigurat cu spațiu locativ, fapt despre care a fost informat.

A remarcat că, conform pct. 3 din Regulamentul cu privire la acordarea indemnizațiilor unice pentru construcția unei case individuale ori a unei locuințe cooperatiste, sau procurarea spațiului locativ sau restaurarea caselor vechi unor categorii de cetățeni, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 836 din 13 septembrie 2010, indemnizația unică reprezintă ajutorul bănesc acordat de stat unor categorii de cetățeni în scopul construcției unei case individuale ori a locuinței cooperatiste, sau procurării spațiului locativ sau restaurării caselor vechi.

A mai invocat că, prin scrisoarea nr. 08-03/393/1839 din 02 decembrie 2010 Ministerul Finanțelor a menționat că, în situația în care deținătorii scrisorilor de garanție au deja o locuință, ei nu mai au dreptul de a primi indemnizație unică, deoarece nu corespund tuturor condițiilor pentru acordarea acesteia.

A menționat că, acțiunea înaintată de către intimat împotriva Primăriei mun. Chișinău este îndreptată către un pârât necorespunzător, iar ultimul nu este parte al raportului material litigios. Or, conform art. 55 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006, municipiul Chișinău este organizat în subdiviziuni administrativ-teritoriale numite sectoare, orașe și sate. Administrația publică a municipiului Chișinău se realizează de către Consiliul municipal, consiliile sectoriale orașenești și satești (comunale) ca autorități deliberative și de către primarul general al municipiului Chișinău, primarii sectoarelor, satelor (comunelor) și orașelor, ca autorități executive. Astfel, prin lege, Primăria mun. Chișinău nu poate fi recunoscută în calitate de pârât în raportul material litigios.

Prin referința depusă la 08 noiembrie 2021 Gheorghe Nani, reprezentat de către avocatul Pavel Budu, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 01 septembrie 2021 (f. d. 141).

Astfel, recursul declarat la 09 septembrie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Primăria municipiului Chișinău, reprezentată de către Petru Bojoga, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic